

# Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ



№ 9 (1259) ♦ Среда, 17 січня 1996 року ♦ Ціна договірна

## СІЧЕНЬ: проект Конституції і бюджет

### Нотатки з прес-конференції

Те, що п'ята сесія парламенту нашої держави буде особливо напружена, засвідчила прес-конференція Голови Верховної Ради Олександра Мороза, яка відбулася 15 січня ц. р. Разом з ним у розмові з журналістами взяли участь голови комісій з питань правової політики і судової реформи Володимир Стретович, з питань прав людини Володимир Буткевич, з питань фінансів і банківської діяльності Віктор Суслов, з питань бюджету Микола Азаров і керівник прес-служби Верховної Ради Василь Іванина.

У вступному слові Олександр Мороз повідомив про засідання Президії Верховної Ради, а також окреслив коло питань, що плановано винести на розгляд сесії. Зокрема, депутатський корпус розгляне ряд питань, які мають визначити подальший розвиток України як правової демократичної держави.

(Закінчення на 2-й стор.).

### Учора Леонід Кучма і Борис Єльцин «розв'язували вузли»

Президент України Леонід Кучма під час учорашньої зустрічі з Президентом Росії Борисом Єльциним у Москві обговорив питання «стабілізації відносин з Росією».

В інтерв'ю журналістам перед від'їздом до Москви Л. Кучма назвав ці відносини «такими, які багато в чому визначають відносини в Європі».

«Ми маємо розглянути питання розширення наших відносин, як сказав Президент Росії Борис Єльцин, «розв'язати вузли в них», — підкреслив Л. Кучма. За його словами, ця зустріч допоможе наблизити підписання договору про дружбу і спів-

робітництво між Україною і Росією. «Коли цей договір буде підписано, значить, ми ці «вузли» розв'язали», — додав він.

На думку Президента України, договір про дружбу і співробітництво між Україною та Росією може бути підписаний уже в першому півріччі 1996 року.

Говорячи про майбутню зустріч з Президентом Російської Федерації, український Президент відзначив, що в її ході обговорюватимуться питання економічних зв'язків, включаючи питання вільної торгівлі, митного союзу, а також Чорноморського флоту, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

## ПЕРЕВІРКА на ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ



Парламентська хроніка

### Ранкове засідання 16 січня

Дуже важливу назвав п'яту сесію Голова Верховної Ради Олександр Мороз, відкриваючи її. «Це буде, — сказав він, — перевіркою нашої працездатності. Адже нам потрібно розглянути визначальні питання для розвитку нашої держави, її економіки».

Голова парламенту першим з таких питань назвав закінчення роботи над Державним бюджетом України і прийняття закону про нього. Не менш важлива й напружена праця народних депутатів очікується на завершальному етапі підготовки проекту нової Конституції України.

Кажучи про законотворчу діяльність Верховної Ради, Олександр Мороз зазначив, що під час п'ятої сесії заплановано розглянути 374 питання, з них понад 200 — першочергово. Він закликав народних обранців до дружної злагоди праці.

Виголосивши запити й оприлюднивши думки, навіяні зустрічами з виборцями, народні депутати продовжили роботу у фракціях, щоб остаточно визначитися з порядком організації роботи п'ятої сесії, її висвітлення засобами масової інформації, а також порядком денним на нинішній тиждень.

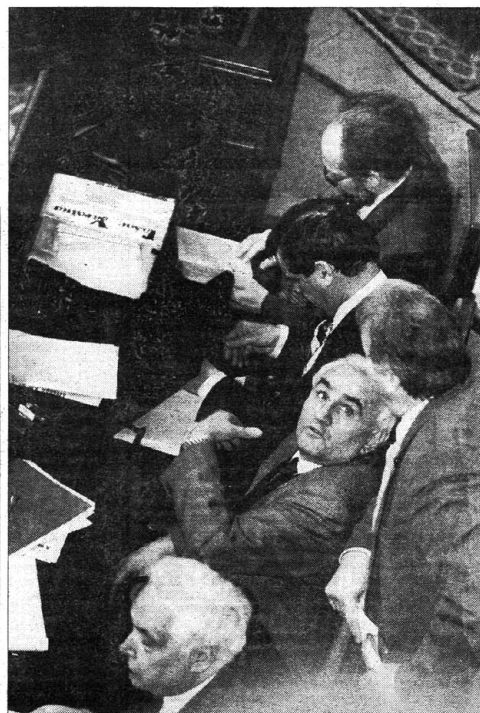
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

### Вступне слово Голови Верховної Ради України Олександра Мороза під час відкриття п'ятої сесії

Шановні народні депутати, гості Верховної Ради, журналісти. Я хочу вас поінформувати: за час, що народні депутати працювали в округах і два тижні не було пленарних засідань, найперше — виконано доручення стосовно придбання новорічних подарунків, обладнання для дитячих будинків. Все це передано за призначенням. Діти й персонал дуже задоволені і вдячні вам. Сподіваюся на те, що ми встановимо традицію, своєрідне кураторство і Верховної Ради, і Рад місцевих над відповідними дитячими закладами.

П'ята сесія буде надзвичайно важливою, стане своєрідною перевіркою Верховної Ради на працездатність. Мені здається, що четверта сесія, і особливо останні тижні її, підтвердили здатність Верховної Ради працювати продуктивно й ефективно. Усі ми розуміємо: коло завдань п'ятої сесії буде таке, що не матимемо часу гляняти вгору. Я хочу сказати про це відверто. Вчорашнє засідання Президії ще це раз підтвердило.

(Закінчення на 2-й стор.).



### Нас вітають із п'ятиріччям

Шановні друзі! Прийміть від виннихнайширіші вітання з нагоди 5-ї річниці виходу в світ першого номера всеукраїнської газети «Голос України».

З перших номерів «Голос України» робить вагомий внесок у розбудову нашої держави, формування глибоких почуттів патріотизму, відповідальності за майбутнє суспільства.

Тож у цей пам'ятний день зичу вам міцного здоров'я, добра і щастя, творчої наснаги і плідного доробку на журналістській ниві.

Голова Вінницької обласної Ради народних депутатів і облдержадміністрації  
Микола МЕЛЬНИК.

## У Президії Верховної Ради України

15 січня відбулося перше засідання Президії напередодні відкриття п'ятої сесії Верховної Ради України.

Члени Президії ретельно розглянули і внесли на розгляд сесії ряд важливих питань — проект Закону про внесення змін і доповнень до Закону України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ»; проект Закону про внесення змін і доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення; проект Закону про внесення доповнень до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про виключення (морську) економічну зону України»; проект Постанови Верховної Ради про розширення участі Збройних Сил України в Миротворчих Силах ООН та надання інженерно-мостового підрозділу до Місії ООН в Анголі.

Заслухано інформацію голови комісії В. Стретовича про хід підготовки до розгляду питання про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим. Президія доручила відповідним комісіям підготувати необхідні матеріали для розгляду цього питання у Верховній Раді України.

За пропозицією народного депутата С. Ніколаєнка Президія розглянула ситуацію про кризовий стан з фінансуванням бюджетної сфери — виплати зарплати педагогам, науковцям, працівникам культури. Ажده більше двох третин працівників бюджетних організацій не отримують зарплату по кілька місяців. Однак уряд не вживає відповідних заходів щодо цього. Доручено комісії з питань науки і народної освіти та бюджету спільно з Кабінетом Міністрів підготувати розгляд цього питання на спільному засіданні Президії Верховної Ради та Кабінету.

Президія внесла також на розгляд сесії проект Постанови Верховної Ради про звіт про виконання Державного бюджету України за 1994 рік, проект Положення про Резервний фонд Кабінету Міністрів України.

Розглянуто питання про організацію роботи та порядок денний п'ятої сесії Верховної Ради України, орієнтований перелік питань на п'яту сесію, а також порядок денний засідань Верховної Ради 16—19 січня.

Вів засідання Президії Голова Верховної Ради України Олександр Мороз.

Прес-служба Верховної Ради України.

## Бюджет — це закон, а не дишло

Серед інших важливих питань порядку денного засідання Президії обговорювався стан виконання Державного бюджету України за 1994 рік. У проекті постанови, яку вноситимуть на розгляд парламенту, зазначається, що у виконанні бюджету було допущено істотні порушення. Кошти з державного бюджету використовували на цілі, не передбачені цим Законом, а також в обсягах, що перевищують затверджені межі видатків. Відзначається також неопорочливе фінансування видатків, через що окремі з них протягом 1994 року взагалі не фінансувалися; наголошується на тому, що залучали кредити Національного банку України з обсягів, які перевищують дефіцит державного бюджету на суму кредитів, визначену законом.

Щі та інші істотні недоліки в ході реалізації Закону України «Про Державний бюджет України» дають підстави, наголошувалося на засіданні Президії, визнавати виконання Державного бюджету за 1994 рік незадовільним. І як наслідок — намір парламенту доручити Генеральній прокуратурі перевірити виконання цього Закону. Звіт про виконання Державного бюджету намічено заслухати в п'ятницю, 26 січня.

З цим, до речі, пов'язана й інша серйозна проблема — невиконання постанови Верховної Ради України про порядок фінансування бюджетних організацій до прийняття бюджету на 1996-й рік за окремими кошторисами. Через те, що Кабінет міністрів ухвалив ряд постанов, якими знехтувано рішення Верховної Ради, дано протокольне доручення зупинити фінансування до ухвалення Державного бюджету на 1996 рік. На засіданні йшлося також про необхідність здійснити виплати заборгованостей у зарплаті і тільки після цього відкрити фінансування на 1996-й рік. Ажде, скажімо, бюджетних коштів для фінансування зарплати працівникам освіти вистачило лише до вересня. А далі зарплату плати вони не одержували.

Обговорення законопроекту про Державний бюджет України на 1996 рік намічено провести протягом пленарного дня у середу, 17 січня.

Правління Асоціації народних депутатів України запрошує своїх членів і всіх депутатів двадцятидвого скликання на річні збори, які відкриваються 19 січня 1996 року у приміщенні Київської обласної адміністрації, площа Лесі Українки, 1. Початок роботи зборів — о 10-й годині.

Правління.

## Вступне слово Голови Верховної Ради України Олександра Мороза під час відкриття п'ятої сесії

(Початок на 1-й стор.).

Безсперечно, будуть головні питання для розгляду. Одні з них — це, пов'язано з державним бюджетом на 1996 рік.

Нині Комісія з питань бюджету та інші профільні комісії аналізують його статті, докладають висновок щодо необхідності дуже уважної роботи депутатів над бюджетом, над його статтями. Уже завтра почнемо обговорення цього надзвичайно важливого питання.

Упровадження усього сьогодення, як ви самі заявляли не раз, сталося чимало подій у нашому суспільстві, і в тому числі тривожних, пов'язаних з певними соціальними напруженнями. Вони створили ситуацію в комунічній сфері і зростанням комунічній платіжці, з відставанням від того засобів або заходів уряду щодо соціального захисту населення, виплати зарплати плати тощо.

Учора Президія Верховної Ради, розглядаючи це питання, звернулася до Кабінету Міністрів з коротким документом з двох пунктів. Зміст їх зводиться до того, що у зв'язку з прийняттям Кабінетом Міністрів України у грудні 1995 року у січні 1996 року ряду постанов, які потребують значних бюджетних коштів, доручено Кабінету разом з Комісією Верховної Ради з питань бюджету розглянути тимчасові кошториси витрат з державного бюджету у заходах, що вперше здійснювались в 1996 році, а також відповідність зазначених постанов. Кабінету міні-

стрів Постанови Верховної Ради України від 22 грудня 1995 року «Про порядок фінансування видатків з державного бюджету України в 1996 році до прийняття закону України про Державний бюджет на 1996 рік».

Запропоновано Кабінету Міністрів України до розгляду питання про державний бюджет призначити дію Постанови Кабінету Міністрів України від 25 грудня за № 1043 про утворення оплати праці працівників апарату органів державної влади, прокуратури, судів, митної служби та інших органів. Маю на увазі те, що 22 грудня ми затвердили порядок, а власне кажучи, режим тимчасового використання, тимчасового кошторису до прийняття бюджету, у зв'язку з тим, що це є норма законодавчого характеру. І порушувати її, в тому числі й Кабінетом Міністрів, не можна. Завтра, в середу, під час розгляду питання про бюджет ми, очевидно, запропонуємо нормативні акти або коректну постанову щодо того, як діяти бюджетним засобом у цій сфері державної роботи.

Другим надзвичайно важливим питанням, яке ми розглядатимемо в сесійному залі, буде проект нової Конституції України. Робоча група завершує опрацювання його. Прийняти дві третини або навіть і більше обсягу статей уже проведено робочою комісією, про що доповідав учора і сьогодні голова Комісії з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відно-

син Володимир Григорович Бутків.

Законотворча робота — це, безсперечно, не тільки і не тільки предмет сесійного залу. Багато роботи буде зосереджено в комісіях. Саме тому ми пропонуємо вам децю інший порядок організації роботи Верховної Ради. Він, до речі, цілком відповідає з норм Регламенту. Я просив би, щоб ви заважили на пропозиції, які вам розда-

Там є також перелік питань, пропонується Верховній Раді. Я хотів би звернути вашу увагу: в цьому переліку є понад 200 питань для обов'язкового розгляду в період п'ятої сесії. Ажде йдеться про нашу роботу протягом більш як шести місяців.

А взагалі готові до розгляду понад 378 питань. Ви добре розумієте, що такий обсяг неможливо відпрацювати в сесійному залі. Одначе разом з Кабінетом Міністрів переглянули цей перелік і відбрали ті питання, які найбільш підтримують і в яких сьогодні є найбільша потреба для суспільства.

Крім того, ви знаєте, що в грудні минулого року відбулися добори до Верховної Ради. Обрано нову групу депутатів. Учора на засіданні Президії ми розглядали це питання, і наступного виторка приймемо рішення щодо остаточного визначення їх повноважень. Я думаю, ні в кого цього цього не виникає сумніви. Просто є певні формальні процедурні моменти, які треба з'ясувати.

Володимир Григорович Бутківський, який розглядає питання про державний бюджет, доповідав учора і сьогодні голова Комісії з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відно-

Володимир Стретович, відповів на запитання, зауважив, що розробники проекту Конституції поки що не торкалися проблеми реформування судової системи. Однак є деякі правники, а також рекомендації правників, у тому числі з інших держав. Він також зазначив, що серед членів Президії Верховної Ради є думка про те, щоб проект Конституції Автономної Республіки Крим розглядали в пакеті з Основним Законом нашої держави. Крім того, на його думку, це має бути своєрідний статут кримської адміністрації — територіальної автономії, який не має жодних ознак окремої держави, в тому числі державних символів.

Щодо розподілу бюджетних коштів Микола Азаров повідомив журналістів, що члени Комісії з питань бюджету зустрілися з представниками регіонів і досить домовленості про постійні нормативи відрахувань до державного бюджету, вирішено залишити їх на рівні минулого року.

Про ЧАЕС

Олександр Мороз підтвердив факт написання листа Президентів у уточненні: мова йде про те, що «жоден» державний чиновник не приймав рішення про закриття Чорнобильської атомної станції. З другого боку, зазначив Голова Верховної Ради, найвищий за-



Відповідно профільна комісія в зв'язку з цим попросила вивчити питання протягом кількох днів. Я певен, ми успішно вирішимо це питання.

Отже, у нас є всі підстави розпочати роботу п'ятої сесії. Хотів би побажати всім вам плідної праці, такої наполегливості, яку ви демонстрували під час четвертої й попередніх сесій.

Насамкінець просив би, щоб ви звернули увагу на питання висвітлення роботи Верховної Ради у засобах масової інформації. Вносять, власне кажучи, дві пропозиції.

Одна з них зводиться до того, щоб зберегти порядок висвітлення, який був, попередньої сесії. Друга пропозиція — наступного дня висвітлювати по першій програмі Українського радіо в запис повний виклад тих соціально-значущих питань, з яких визначитися Верховна Рада.

Отже, ми не будемо навантажувати радіоэфір малозрозумілими питаннями, що розглядатимуться у другому читанні.

Ще раз — плідної праці, шановні народні депутати.

## Нотатки з прес-конференції

(Початок на 1-й стор.).

Значливо, є в цьому переліку законодавчих актів особливі — проект Конституції, проект бюджету на нинішній рік, проект закону про вибори народних депутатів та ряд інших.

Водночас наступного тижня на спільне засідання зберуться дві президії — Верховної Ради і Кабінету Міністрів, бо до розгляду підготовлено близько 370 питань, а народні депутати протягом сесії, як показала практика, можуть розглянути десь близько 150—170. Отже урядовці і законодавці мають визначити ті законодавчі акти, які потрібно розглянути насамперед, щоб стимулювати процеси економічного перетворення в Україні.

### Про Конституцію

Олександр Мороз висловив сподівання, що до кінця п'ятої сесії Верховна Рада розгляне проект нової Конституції нашої держави.

На його думку, який владнось минулого року провели референдум з основних питань Конституції, то можна було б уже прийняти Основний Закон. Водночас він повідомив, що Соціалістична партія, яку він очолює, не планує проводити випереджувальний референдум щодо Конституції — вирішили обмежитися обговоренням на політраді партії.

Олександр Мороз ще раз підкреслив необхідність збереження однопалатного парламенту. Водночас Голова ВР переконаний, що в Конституції розділ про вибори буде короткий і відсилатиме до відповідних законів. Закон, який вноситься на розгляд сесії, з його точки зору, досить хороший, щоб швидко і без зайвих затримок провести вибори, а також уникнути зайвої політизації під час затвердження депутатських повноважень.

Співголова робочої групи Володимир Бутківський повідомив, що розглянуто 111 із 150 статей Конституції, а також висловив сподівання: уже в січні проект Конституції передадуть на розгляд Верховної Ради. Він же зазначив, що у проекті Конституції передбачається рівний захист усіх форм власності, в тому числі приватної. Конституції починається словами: «Ми, український народ, проголосили Україну вільною державою».

Володимир Стретович, відповів на запитання, зауважив, що розробники проекту Конституції поки що не торкалися проблеми реформування судової системи. Однак є деякі правники, а також рекомендації правників, у тому числі з інших держав. Він також зазначив, що серед членів Президії Верховної Ради є думка про те, щоб проект Конституції Автономної Республіки Крим розглядали в пакеті з Основним Законом нашої держави. Крім того, на його думку, це має бути своєрідний статут кримської адміністрації — територіальної автономії, який не має жодних ознак окремої держави, в тому числі державних символів.

### Про бюджет

Чимало запитань було пов'язано з проектом бюджету на поточний рік. Олександр Мороз висловив сподівання, що кошторис держави буде прийнято уже в січні цього року. Однак Голова Комісії з питань бюджету Микола Азаров був обережніший у своєму прогнозі: «Сподіваюсь, проект бюджету в січні буде прийнято у першому читанні».

Проблема полягає в тому, підкреслив Голова Верховної Ради, що розрахунки багатьох прибуткових статей ґрунтуються на проектах законів, поданих, але ще не прийнятих парламентом. На думку Мико-

кондавчий орган погодиться з таким рішенням тільки в тому разі, коли роботи здійснюватимуться на бездефіцитній основі, бо Україна вільних коштів не має. Водночас, на його думку, зупинка Чорнобильської АЕС означає розвал енергетичної системи нашої держави.

— Коли а був у Страсбурзі, ніхто із західних політиків питання про закриття ЧАЕС і ставив», наголосив Олександр Мороз.

Григорій досвід придивання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї свідчить: усі обіймаючи забувають наступного дня, коли прийматимуться потрібні для Заходу рішення. Тобто в цій ситуації треба керуватися мудрістю: «Сім разів відміряй, один раз відреж».

### Про свободу слова

Багатоох журналістів цікавило: чому акредитованим працівникам засобів масової інформації відведено лише третій поверх? Чи це означає, що часом, що Верховна Рада прагне «заховатися» від пильного погляду ЗМІ? Голова Верховної Ради Олександр Мороз, як і керівник прес-служби Василь Іванов, старалися розвіяти ці сумніви.

Щодо ситуації з передачею «Пелімова», яка пелзала з телекамер, то, на думку Олександра Мороза, не варто драматизувати ситуацію. Тим більше, що є орган, який має стежити за цим, як виконують закони. Це — Генеральна прокуратура. Отож факт закриття передачі на ТВ окремо виноситься на сесію не слід. Голова Верховної Ради вважає, що на розгляд народних депутатів краще винести питання про свободу слова в Україні.

Володимир КОРОЛЮК.



## 2. "ЧОРНІ ДІРИ" бюджету, або Як нехтують Закон

**Б**ЮДЖЕТНИЙ процес у 1995 році, як у жодному попередньому році, багатий на інформацію. Перш за все це зумовлено прийняттям проєкту Закону про бюджет — 6 квітня і 13 липня і, нарешті, 15 грудня. Розгляд останнього варіанту річного бюджету при цьому збігся з поданням на розгляд Верховної Ради України звіту про виконання бюджету за 1994 рік і проєкту бюджету на 1996 рік. Тобто, навіть в часі збіглася зміна інформації щодо бурхливої динаміки бюджетного процесу протягом певного періоду, що відкриває можливість для більш широкого порівняння, загальнішого і оцінок.



### (Аналіз бюджетних документів)

Тож цілком закономірно, що під час обговорення проєкту закону про внесення змін до Закону про бюджет на 1995 рік, на пленарних засіданнях Верховної Ради розгорнулася гаряча, навіть жорстка, дискусія.

Знову найперше звертає на себе увагу неприпустимо низька для такого рівня документів точність економічних прогнозів і розрахунків у складаних показниках бюджету. До наведених на сесії Верховної Ради (доходи від приватизації та рентні доходи від видобутку власної нафти і газу) додамо ще кілька прикладів. Бюджет характеризує надто велика розбіжність у проценті виконання проєктних показників, що ґрунтуються на одній і тій самій податковій базі. Так, надходження від податку на прибуток виконано на 90,6%, а надходження від податку на додану вартість (тобто, фактично — надходження від тієї самої бази — прибуток плюс заробітна плата) лише на 54,6%, а надходження від податку на доходи громадян — на 73,1%. Такі великі розбіжності у прогнозі двох базових складових валового внутрішнього продукту (прибуток і заробітна плата) просто неприпустимі, навіть якщо звести до уваги пояснення уряд, що втрати доходів відбулися через неприйняття змін до закону щодо скасування пільг зі сплати ПДВ. Аналогічно надто велика розбіжність у проценті надходження прибуткового податку (73,1%), до Чорнобильського фонду (56,2%) і до Пенсійного фонду (61,5%), хоча всі вони мають практично одну податкову базу.

Не з'ясувано у розглянутих документах похибку у прогнозованому рівні інфляції, що має принципове значення в оцінці рівня видатків, особливо — на соціальні потреби. Виходячи з проценту виконання запланованих надходження від податку на прибуток (бо нічим іншим такий процент не можна пояснити) та рівня падіння валового внутрішнього продукту (ВВП), фактичний рівень інфляції виведений прогнози показників щодо неї, оцінюють, у 1,5—1,6 раза.

Відсутність оцінки впливу на бюджет реального рівня інфляції є одним з головних моментів у бюджетному процесі 1995 року. Усе це має такий вигляд, що уряд свідомо не афішує цей момент, розраховуючи саме за рахунок інфляції перекинути втрати доходів від прогнозованого падіння ВВП і забезпечити виконання планових показників доходів бюджету в абсолютних цифрах. Доказ того — планування доходів від податку на прибуток, що на 33% більше, ніж передбачалося законом, від 07.04.1995р. і від 13.07.1995р., а також 196 тис.крб. за 1 долар США на IV квартал 1995 року, що істотно більше, ніж маємо насправді. Так, щодо певних доходів ми бачимо прогалини, але в цілому витрати бюджету від такого роду помилки має бути значно більшими (хоча б за статтею «Обслуговування зовнішнього боргу»). Крім того, реальний курс карбованця не завжди виконано річного плану надходжень від

експорту продукції вже за 9 місяців на 96,5%.

Бюджетні документи 1995 року ще раз з особливою перекоханістю засвідчили глухий кут стратегії досягнення мінімального дефіциту бюджету за будь-якої появи з ним хвилю орієнтацію на зовнішні джерела покриття цього дефіциту. Все одно бажаний показник можливий хіба що на папері — реальний дефіцит доходів, що не покривають видатки, становить за 9 місяців 1995 року 23,8% від обсягу видатків. І без особливого ризику можна прогнозувати, що за підсумками року цей показник буде не менший.

Перший очевидний наслідок помилковості такої стратегії: очікувані зовнішні кредити на покриття дефіциту все одно не одержано. Отримано такі кредити лише на 1/3 потреби, на яку робили розрахунок. І закон від 15.12.1995 р. вже вимушено коригує джерела покриття дефіциту бюджету, зменшуючи план надходжень коштів від зовнішніх джерел відвіч фінансування.

Другий очевидний результат бюджетної жорстокості: справжня катастрофа у фінансуванні соціальної сфери, що наочно видно зі наведеної таблиці.

**Частка витрат у Державному бюджеті України на 1995 рік, що їх спрямовували на фінансування соціально-культурної сфери, у % до всіх витрат Державного бюджету**

Сфери фінансування соціальної сфери	Частка до всіх бюджетних витрат				
	за законом 1994 р.	за законом 1995 р.	фактично за 9 місяців 1995 р.	за законом 1995 р.	на 1995 рік (прогноз)
Соціальна культурна сфера	8,8	9,7	7,8	6,8	8,2
у тому числі:					
- освіта	5,3	5,9	4,8	4,2	4,3
- культура	1,1	1,2	0,9	0,8	1,0
- охорона здоров'я	1,8	2,0	1,2	1,4	1,8

Неухильне згортання частки витрат на соціальну сферу протягом року досягло свого апогею в законі від 15.12.1995 р., який річні витрати на освіту скорочено на 12 трлн.крб., на охорону здоров'я — на 8 трлн.крб., на культуру — на 3,5 трлн.крб., що особливо незрозуміло у зв'язку з висновком про випередження реальною інфляцією прогнозних показників та розмовами про соціальну орієнтацію реформ.

Замість збільшення цих видатків у зазначені 1,5—1,6 раза, відповідно до реальної інфляції, їх зменшують у 1,2—1,4 раза. Логіка цього скорочення, що ґрунтується на фактичному начебто недовикористанні цих сферах бюджетних коштів, є глибоко хибною і неспроможною трагедією названих сфер. За неможливості одержати визначені кошти за законом кошти затримують — місцями! — заробітної плати, заборгованості у комунальних платежах, розвал соціальної сфери. Теза про те, що «вони все одно до кінця року не витратять ці кошти» є помилковою, бо маємо безліч прикладів, коли ці об'єкти мають невідомий заборгованості у комунальних платежах, яка майже дорівнює загальним обсягам їх фінансування на 1996 рік. До того ж таку логіку чомусь не застосовано, скажімо, до статті «народне господарство», де обсяг витрат за 9 місяців такий самий, як і в соціальній сфері, 58%. Але це не стало приводом для зменшення цієї статті бюджету, а навпаки — витрати заплановано збільшити ще на 3 трлн.крб.

Неширою є одна з головних мотивацій необхідності змін до закону про бюджет за 15 днів до закінчення року: про нібито від-

криття цим можливістю фінансування деяких категорій пенсіонерів у зв'язку із введенням нової межі малозабезпеченості. Правда в тому, що зазначені виплати, поперше, стосуватимуться дуже вузької категорії пенсіонерів, а, найголовніше, саме для цієї мети до бюджету саме жодних змін не вносять — Пенсійний фонд залишається у тих самих розмірах, як затверджено 13.07.1995 р., а статтю «соціальний захист» навпаки — скорочують на 3,5 трлн.крб., що особливо відносно бачити після деяких публічних заяв щодо курсу на соціальну орієнтацію реформ.

1995 рік став першим роком, коли держава відмовилася від дотування вугільної промисловості. Наслідки цього рішення, на жаль, невтішні. І «економія» бюджетних видатків (а вони досягли 3—5% всіх річних видатків Держбюджету) невідомо де розчинилася, в той час як вугільну промисловість (і не тільки її) цим рішенням загнано у глухий кут. Рішення про «амністію» заборгованості вугільників Держбюджету, прийняте Верховною Радою 15.12.1995 р., вимушене, але логічне.

Оцінюючи досвід процедури коректування Закону про бюджет у 1995 році, слід зауважити:

1) Методика коректування бюджету під тиском фактичних даних, так би мовити «заднім числом», є негативним явищем. Розходження у своїх бюджетних діях уряд (все одно все буде відкореговано за фактом), втрачає сенс саме прийняття бюджету, бо дотримання його стає начебто і не обов'язковим — будь-якої потреби можна внести зміни до закону.

2) Досвід безперервних бюджетних баталій став для Верховної Ради України нецінним школою усвідомлення як своєї ролі у бюджетному процесі, так і ролі бюджету у здійсненні соціально-економічної політики. Одне діло — затверджувати звіт про виконання бюджету дворічної давності, коли ні авторів, ні виконавців давно немає на попередніх посадах (цікавило все це хіба що лише «гурманів» бюджетної проблематики, захисників чистоти принципів бюджетного процесу). І зовсім інше — постійно, методично звертатися до бюджетних проблем сьогодення, вирішувати їх коригувати, як кажуть «по-живому» і одночасно оперативно бачити недоліки організації бюджетного процесу, в тому числі — у парламентському контролі за виконанням бюджету.

Так, іноді парламентські дебати бувають надто запалізовані, емоційні, не завжди вистачає глибокого аналізу й інформованості, але загальний процес йде у правильному напрямі: до справжнього, надійного опанування Верховною Радою своєї ролі і місця у бюджетному процесі і через це — у загальному поділі влади в державі. Подальші кроки у цьому напрямі могли б бути такі: удосконалення процедур персональної відповідальності за виконання бюджету і внесення цих процедур до законодавчих актів. Створення парламентського органу (Контрольної палати) з відповідними повноваженнями і можливостями для одержання незалежної об'єктивної інформації і аналізу щодо бюджетного процесу.

**Олександр БАРАБАШ,**  
віце-президент Асоціації народних депутатів України микнула склянку.  
(Далі буде).

## Погубимо землю — втратимо державу

Вчора в інституті підвищення кваліфікації кадрів Української академії державного управління при Президентові України відбулася зустріч Голови Верховної Ради України Олександра Мороза зі слухачами — заступниками голів обласних і районних державних адміністрацій з питань агропромислового комплексу.

У своєму виступі Олександр Олександрович, після короткого аналізу стану економіки держави, детально зупинився на проблемах агропромислового комплексу, розповів про своє бачення причин кризи та шляхи виходу з неї.

Потім більше години він відповідав на запитання, слухав побажання заступників голів держадміністрацій. Спектр проблем, які хвилюють учасників зустрічі, надзвичайно широкий — від ціноутворення в агропромисловому комплексі до деградації культури та девальвації духовних цінностей в Україні. У запитаннях і побажаннях лейтмотивом звучала думка, яка підтверджувала слова з виступу Голови Верховної Ради: коли держава не усвідомлює необхідності підтримки агропромислового комплексу, ми найближчим часом погубимо землю, а далі — втратимо державу.

Виступ Голови Верховної Ради О. Мороза буде надруковано в «Голосі України».

## Закон України

### Про внесення доповнень до Закону України «Про заставу»

Верховна Рада України постановляє:

Внести до Закону України «Про заставу» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №47, ст.642; 1994 р., №27, ст.223) такі доповнення:

1. Частиною своєї статті 20 доповнити рішенням такого змісту:

«У разі звернення стягнення на майно державного підприємства (відкритого акціонерного товариства, створеного у процесі корпоративізації, всі акції якого перебувають у державній власності) реалізація заставленого майна проводиться на цій же підставі відповідним органом приватизації».

2. Частиною другою статті 25 після слів «відповідного бюджету» доповнити словами «а у разі, коли покупцем є фізична особа або юридична особа, у майні якої частка державної власності не перевищує 25 відсотків, — до відповідного позабюджетного фонду приватизації».

Президент України  
Л. КУЧА.

м.Київ,  
22 грудня 1995 року.

## Служба 01

## Навіть у лютий мороз не жартуєть з вогнем

Як повідомляє управління Державної пожежної охорони МВС України, торік у країні зареєстровано близько 50 тисяч пожеж, якіми завдано матеріальних збитків на суму 732 мільярди карбованців. У вогні загинули 2067 чоловік.

Новий рік теж видався вогнебезпечним. Тільки за першу декаду січня пожежі забрали життя 20 осіб. Так, наприклад, у Червоному Куті Ваптанського району Миколаївської області від куріння в ліжку в нетверезому стані Анатолія Плакуна спалахнула пожежа. Сам курець загинув.

У місті Дебальцевому Донецької області внаслідок короткого замикання сталася пожежа в середній школі № 6. Вогнем пошкоджено вісім кабінетів. Збитки становлять майже 700 млн.крб.

З цієї ж причини спалахнув телятник підсобного господарства підприємства Шебелинка-Газпром АТ «Укргазпром» в Балаклійському районі Харківської області. Дарма, що на об'єкті були сторожі, попередити пожежу не вдалося. Згоріло 5 телиць, 76 довелося пустити під ножа.

Управління пожежної охорони МВС України попереджує: будьте обережні з вогнем, особливо у зимовий період!

## Дитинство за ґратами



У дитинстві дуже важливо, щоб ти кому-небудь був потрібний. Від байдужості й жорстокості дорослих діти тікають... Жебрають на ринках, почують у підвалах. Там їх і знаходять працівники дитячих прийомників-розподільників.

У Миколаївському сумно й тихо. Ні усмішки, ні сміху. Сашко тут втретє. Прізвиська свого не знає, батьки його не

шукають.

Окрім почуття вини перед покинутими дітьми, проблем у колективу достатньо: чим опалювати помешкання, годувати дітей, де взяти ручки, зошити, ліки... На державну дотацію не дуже проживає. З свого тимчасового притулку діти переберуться до інтернату. Чи знову втечуть...

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

## Відкрите акціонерне товариство «ДБУ-39»

## ПОВІДОМЛЯЄ,

що збори акціонерів вищезгаданого акціонерного товариства відбуваються 2 березня 1996 р. об 11 год. за адресою: смт. Іванків, база ДБУ-39. Реєстрація учасників з 8.00 до 10.50. ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Звіт правління про підсумки господарської діяльності за 1995 р.
2. Звіт ревізійної комісії.

## Кримінал

## «Авторитети» колядували без іномарок

**ВЕЛИКОМАСШТАБНУ** операцію «Нічне місто» провели працівники міліції міст Ужгорода та Мукачевого під час новорічних та різдвяних свят. Викрито й затримано ряд злочинних груп і зловмисників.

У повному складі довелося зустрічатися за ґратами Різдво Христове четвірку ужгородців, які скоїли низку крадіжок. Їхню компанію доповнив і 40-річний мешканець обласного центру Федір Б., котрий самотужки «подегіш» приватний торговельно-павільйон на 25 мільйонів карбованців.

«Проїхались» міліціонери й по 30 ужгородських притонах. У ході рейду виявлено ще 9 таких «ям». Їх завісників переправили «колядувати» до камер тимчасового затримання.

Не випало пошуківати під час свят майже 50 «вікінгам», які перебували в Ужгороді та Мукачевому незаконно. Більшість з них — вихідці з Кавказу та Середньої Азії. За попередніми даними, чимало з них причетні до різних правопорушень. Тому окремі «гості» потрапили одразу ж до слідчого ізолятора.

Проте найбільший резонанс в області мало вилучення в семи мукачевських «авторитетів» їх іномарок для з'ясування, чи законним шляхом придбані шикарні БМВ, мерседеси, тойоти. Довелося лідерам тиньового світу колядувати цього року пішки.

Підбиваючи підсумки операції, новопризначений начальник УМВС в Закарпатській області підполковник Геннадій Москаль заявив, що такі акції стануть систематичними.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

## Проблема

## Хто винен у загибелі міліціонерів?

**В МЕЛІТОПОЛІ 28 грудня під час припинення хуліганських дій загинув сержант роти патрульно-постової служби міліції 28-річний Микола Нестеренко. Як і тяжкі тепер, до кінця життя, будуть новорічні дні його батькам, дружині і двом хрихтким донечкам...**

Микола Нестеренко служив у міліції лише кілька років. Але, як записав заступник начальника УМВС України в Закарпатській області Сергій Сидоренко, був уже «хорошим, професійно грамотним міліціонером». І, чесно виконуючи свій міліцейський обов'язок, загинув від ножевого поранення злодія.

Ось чому, коли минулого тижня в Закарпатті перебував міністр МВС України Юрій Кравченко, Сергій Сидоренко просив міністра навично зазастати Миколу Нестеренка до списку роти патрульно-постової служби Мелітопольського міського відділу внутрішніх справ.

Міністр МВС України Юрій Кравченко у своєму виступі на колегії управління МВС України по Закарпатській області поставив питання про загибель міліціонерів значно пізніше. Для деякого і несподівано.

— За останніх п'ять років в Україні загинули 417 співробітників міліції, — констатував він. — І нам варто чесно відповісти на питання: а чи виправдані ті загибелі? Чи можемо ми сьогодні компенсувати втрату батька дитини, чоловіка дружині, сина матері? Ні! А чи загибель працівника міліції не лягає вагою на керівника відділу або чергової частини, який не має права направляти працівників міліції

на службу без засобів індивідуального захисту, без інструктажу, без практичного відпрацювання ситуацій, що може виникнути на вулиці? Поставлю собі це питання. І я впевнений — можливо, воно не кожен з керівників співробітників міліції скаже це: половина загибелі — на нашій совісті...

За словами Юрія Кравченка, попку відповіді на поставлені питання буде присвячено січневому колегію Міністерства внутрішніх справ України. Зокрема, докладно обговорюватиметься питання безпеки особового складу працівників міліції.

Керівникам обласних управлінь рекомендовано розглянути на всіх засіданнях колегій управління МВС в областях питання про дотримання законності й дисципліни всім особовим складом міліції.

— Це буде не кампанія, — наголосив Юрій Кравченко. — Лише така постановка питання дасть можливість системі МВС очиститися від перевертнів. Все те, що палять нашу форму, катастрофічно знижуючи наш рейтинг серед населення, перекреслюючи і загубили наших товаришів, і героїчні вчинки співробітників міліції, має бути зжиті назавжди. І не треба братися про це говорити через пресу. Наш



рейтинг тільки зростає, коли люди знають, що п'яниця, хам чи хабарник вже не працює в міліції. Відразу цього не досягти, але якщо ми твердо стоятимемо на цих принципах, то, певен, матимемо якісно нову міліцію.

Становленню нової міліції України, переконаний міністр, сприятиме і контроль за її діяльністю з боку населення. Саме від його оцінки залежатиме в майбутньому доля багатьох керівників міських і районних відділів. Міністерство вичитиме громадську думку. І напевно чи допоможуть комуся «галасливим оприлюднювачам» ідей торік. Не вони і не боротьба зі спекуляцією, яку міністр справедливо називає загальною і спільною оманю, визначатимуть нове в роботі МВС, підтримуватимуть рейтинг міліції.

... Чому в Криму, Луганську, Херсоні, Донецьку лунають постріли і вибухи,

йдуть розбірки, а в Закарпатті й Дніпропетровську все спокійно, — запитав Юрій Кравченко першого заступника начальника УМВС України в Закарпатській області Василя Симоненка. У відповідь почув, мовляв, старе, сміється працювати на попередження дій можливих різноманітних злочинних угруповань, на їх ліквідацію.

Журналістам міністр пояснив і своє бачення: «Відносного спокою в Закарпатській і Дніпропетровській областях досягнуто завдяки глибокому аналізу оперативної інформації щодо процесів, що відбуваються в тиньовій економіці, і прийняттю відповідних дій».

Від того, що відбувається на вулицях міст, залежатиме сьогодні і темп реформ в Україні, і віра у владу, в її здатність гарантувати безпеку своїх громадян.

Володимир ДУПАК.  
Закарпатська область.

## Митник спить — служба йде

Чому графік роботи митного поста «Ямпіль», що на кордоні з Молдовою, залежить від ... сусідньої держави

Більше тижня не працювала поромна переправа на митному посту «Ямпіль», на кордоні Вінницької області з Республікою Молдова. Водії, котрі мали намір дістатися протилежного берега, з розчаруванням розвертали автомобілі у зворотному напрямку — до найближчого мосту треба було долати ще 50 кілометрів.

— Такі випадки у нас, на жаль, не поодинокі, — каже начальник поста Анатолій Гнатенко. — Як правило, вони трапляються навесні або восени, коли піднімається рівень води у Дністрі і переправа поромом стає небезпечною.

— А яка причина тепер?

У відповідь Анатолій Федорович тільки зів'язав плечима: — Переправу здійснюємо не ми, — і показав рукою на молдовський берег, де міститься село Косачів Сорочинського району. Керівник тамтешнього господар-

ства виявив неабияку кмітливість: зв'язав береги невеликим стареньким поромом (він уміщує 12 одиниць пасажирського транспорту) і черпає з Дністра такі прибутки, яких не дає господарству жодна інша галузь.

Переправа коштує недорого. За нашого легковика, скажімо, треба було б заїздити п'ять левів, плюс за кожного пасажирів ще по півлеві. Перевезення вантажного транспорту ще дорожче — п'ять левів за кожен тону вантажопідйомності. Протягом минулого року через митний пост пройшло більше двох тисяч автомобілів, а за один лей нині проїждять 38 тисяч навішних купонів — ось і рахуйте, скільки коптів забрали у нас з-під носа. До речі, аналогічна ситуація на митному посту «Цекінівка» цього ж Ямпільського району, де берега також єднає молдовський пором.

Але і це ще не все. Робота згаданих митних постів, можна сказати, повністю залежить від молдовців: працює їхній пором — працюють наші митники, а якщо ні — у митників починається, як вони кажуть, самодіяльність. Зате на сусідній митниці у Могилеві-Подільському, на міст якої водії спрямовують у такі періоди транспорт, митникам не до самопідготовки. Там стільки збирається автомобілів, що й очом не вхопиш.

— Вихід із ситуації бачиться один, — каже на закінчення А. Гнатенко, наведення потонного переправи. Ми внесли свої пропозиції у міську Раду. Однак за нинішньої фінансової скрути їй самій напевно чи владиться вирішити проблему. Тут потрібно ще декому підставити плече.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.





# Петру ЛУЧИНСЬКИЙ: У 95 випадках зі 100 я можу передбачити результати голосування

**Г**ОЛОВА парламенту Молдови — політик досвідчений. У його послужбовому списку — робота в партійних органах Молдови, Таджикистану, у команді Горбачова в Москві. Після розпаду Союзу був послом Молдови в Росії, потім обраний до молдавського парламенту. Кореспондент «Голосу України» зустрівся з Петру ЛУЧИНСЬКИМ у Кишиневі.



ним не згоден, у деяких законопроектів вбачають інколи партійні інтереси, повертають їх для доопрацювання. Та що стосується загальної політики, то істотних розбіжностей у нас з Президентом немає.

Цього року в Молдові — президентські вибори. Чи балотуватиметься він?

— Я ще для себе це не вирішив. Відверто кажучи, треба мати, на кого спертися, якусь політичну силу, а поки що невідомо, на кого поставлять наші партії. До того ж я не молодий політик, не маю амбіцій і бажання покинутися в ролі президента. Розумію, що передусім це велика відповідальність, слід бути впевненим, що зможеш щось зробити. Але просто нав'язувати себе народові — найгірша доля для політика.

— Як, на ваш погляд, проблеми у взаємовідносинах України й Молдови?

Проблем кілька. Перша — мітінги, робота якої викликає обурення людей і в нас, і у вас. Питання велими болюче, адже величезна кількість громадян наших держав мають родинні зв'язки, їздить у гості одне до одного. Друга — питання взаємовизнання прав власності. Адже за часів Союзу кожна республіка мала шось на території інших. Ми найбільше мали в Україні: заводи, будинки, відпочинку тощо, загалом десь 200 об'єктів. Та питання взаємного визнання власності між нашими країнами досі не роз'яснені, і це викликає незадоволення.

— Український парламент ще не ратифікував

Договір про дружбу, співробітництво і добросусідство з Молдовою. Яка може бути реакція парламенту молдавського?

— Реакція вже є: вона, звичайно ж, негативна. Гадаємо, неправильно ставити питання ратифікації договору в залежність від процесу делітації кордонів. Адже в договорі зазначено, що ми не маємо одне до одного територіальних претензій і визнаємо наявні кордони.

— І останнє запитання — щодо Придністров'я. Як гадаєте, чому протягом такого тривалого часу керівництво Молдови не досягло компромісу з придністровськими лідерами?

Вони забрали собі в голову, що мають створити самостійну державу, тому ми й не знаходимо спільної мови. Але не сидимо на місці: нині немає побоювань, що завтра може початися новий збройний конфлікт. З іншої ситуації можна вийти лише за допомогою третьої сторони. У переговорах Кишинєва й Тирасполя беруть участь Україна, Росія та ОБСЄ, але тільки як спостерігачі. А треба було б — як активні посередники. Ми ведемо дискусії доволі високого рівня автономії Придністров'я, згодні надати йому значні права, більшість з того, що воно має. Але, звичайно, держава з двома арміями, двома валютами тощо, як хочуть того придністровські лідери, — то нонсенс...

**Інтер'ю взяв  
Анатолій  
МАРЦИНОВСЬКИЙ.**

## Хроніка. Події. Факти

### • Бейрут

#### Коли підписувати, то разом

Сирія не підписує мирної угоди з Ізраїлем без Лівану, а Ліван не підписує такої угоди без Сирії, заявив міністр закордонних справ Сирії Фарук Шарра. Він виступив перед журналістами у ліванській столиці після закінчення зустрічей з президентом Лівану Ільясом Храуї, прем'єр-міністром Рафіком Халімі і головою парламенту Набіхом Беррі. Сирійський міністр особливо відзначив тісний взаємозв'язок між сирійсько-ізраїльським і лівано-ізраїльським напрямками мирного процесу. «Не можна досягти прогресу на сирійсько-ізраїльському напрямку, залишивши лівано-ізраїльський напрям у «замороженому» стані», — наголосив він.

### • Масеру

#### Королі теж гинуть

Глава Королівства Лесото, розташованого на півдні Африки, король Момошеве ІІ загинув в автотрагедії. Машина монарха потрапила в аварію на гірській дорозі.

### • Тбілісі

#### Парламентарії роблять «вчасний крок»

Ратифікація парламентом Грузії грузино-російського рамкового договору «Про дружбу, добросусідство і співробітництво» є, без сумніву, «вчасним кроком, який відповідає життєвим інтересам обох держав». Про це заявив президент Грузії Едуард Шеварднадзе в інтерв'ю Національному радіо.

Питання про ратифікацію цього документа внесено до порядку денного призначеного на сьогодні надзвичайного засідання парламенту Грузії.

Едуард Шеварднадзе зазначає, що немає сенсу розтягувати і відкладати процес ратифікації цього договору, блокувала під час візиту Бориса Єльцина в Тбілісі в лютому 1994 року.

### • Загреб

#### Нещодавні союзники ледь не побилися

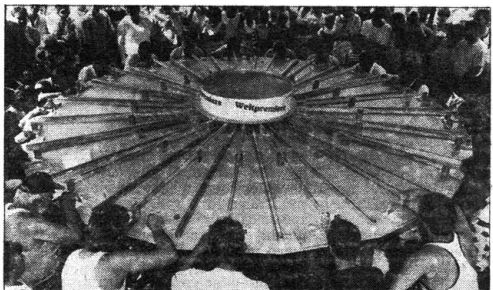
Діями армійської частини Боснії зробили спробу захопити діляку хорватських сіл на річці Узори в центральній Боснії. Відповідно до раніше досягнутої домовленості цю територію мав залишити 110-й полк Хорватії і 373-я армійська бригада Боснії, після чого тут буде розміщено міжнародні сили. Проте 373-я бригада вирішила взяти ініціативу в свої руки, блокувала відділення хорватської військової поліції, встановила загорожу з колючого дроту, перетнула річку Узору і бойовим порядком увійшла на територію, контролювану 110-м полком Хорватії. Уникнути кровопролиття вдалося тільки завдяки втручанням хорватів.

### • Первомайське

#### Чеченська війна в Дагестані триває

У дагестанському селі Первомайському вчора тривала операція федеральних сил з ліквідації окремих груп бойовиків Радуєва. Бойовики розсередилися по селу, сконцентрувалися в основному на його південних околицях. Було чути інтенсивну стрілянину з автоматичної зброї і великокаліберних кулеметів. Дані про втрати сторін велими суперечливі. Як і інформація про розстріл заручників: представник Дудаєва стверджував, що Радуєв поки що нікого не розстрілював, хоча, зазначив він, такий кінець можливий.

**За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств**



Алло, Токіо!..

## Столицю побудують. А наше посольство?

Столицю Японії буде перенесено. Цю ідею обговорюють як на Сході, так і на Заході. А от припідняття українського посольства в Японії плановано розпочати будувати в Токіо вже цього року. Таким чином, Україна, яка ще не має японського «житла», ризикує його і не отримати.

Що там чути з перенесення столиці? Про це кореспондент «ГУ» Надія БЕДРІЧУК звернулася до Надзвичайного і Повноважного Посла України в Японії Михайла ДАШКЕВИЧА.

У порядку денному японського парламенту давно стоїть питання про будівництво нових урядових приміщень. Як відомо, теперішня столиця є найбільшим мегаполісом у світі. Велика кількість людей і машин на вузьких вулицях Токіо ускладнює роботу і життя в цьому місті. Крім того, столиця Японії розташована у сейсмічно нестабільному районі. Враховуючи все це, уряд планує до 2000 року перенести столицю.

Остаточне місце ще не вибрали. Але передбачається, що нову столицю розмістять не далі як за 300 км від Токіо. Туди «переселяться», в основному, офіційні структури держави. А Токіо і надалі залишиться дипломатичним (нині в ньому понад 150 посольств), економічним, науковим і культурним центром Японії.

## Нюхайте...

Унікальна подія сталася в південнотюркському селі Тахбах (Німеччина). Задарчі спиртників, які потрапляють до знаменитої Книги рекордів, місцевість, що нарахує всього 126 мешканців, також захотіла прославитися.

Столяр Ерік Шнайдер і колишній саюсар, а нині бургомістер Гюнтер Еккель винайшли і збудували... ніхчальну машину. І ось за столом під метром біля в'їзду 4 метри вмістився одного разу 21 чоловік. За командою спрацював механізм і одночасно всім їм було... засилано в ніс пучку тютюну.

Після урочистої презентації у селі з нетерпінням чекають на результат: чи буде зараховано це як світовий рекорд?..

**Фото Центральбїлд — ІТАР-ТАРС.**

## Александр АРНО: Україна — найсимпатичніша з держав, де я був

**НАШЕ життя по-нині постійно змінюється. Досвід, зокрема, має держави — Німеччини — свідчить, що варто обирати новий шлях і не треба боятися.**



Цьому філософському вислову Надзвичайного і Повноважного Посла Федеративної Республіки Німеччини в Україні доктора Александра Арно притаманне й дещо символічне значення. Адже незбаром закінчується строк його повноважень в Україні. І наприкінці минулого тижня він виступив у Національному університеті імені Тараса Шевченка з прощальною доповіддю «Східна Європа: досвід двадцяти років».

Доктор Арно поділявся своїми враженнями і висновками від багаторічної роботи професійним дипломатом. Чимало років він

працював у Східній Європі, останнім часом — у Києві.

«Для мене, як свідка становлення Української держави справді зворушливо, що після всіх років прагнення Україною незалежності це нарешті вдалося зробити, — підкреслив посол. — І вдалося не формально, а справді Україна нині змінюється».

Я запитала у пана Арно, яке почуття залишила в його душі Україна.

«Велику симпатію! — широко відповів посол. — З усіх держав, де побував, найбільше симпатизую Україні. Тут особливо надіюсь. Не даремно всі політичні й економічні труднощі вам удається здолати мирним шляхом. Вірю, що так триватиме і надалі».

«Розуміється завжди трохи сумно, особливо з друзями. Але в тому, що Україна знайшла в особі Німеччини доброго друга й партнера в Європі, значно рідше відіграли й дипломатичні служби наших країн. А з приходом нових людей, вірніше, нові відносини просто перейдуть на вищий щабель, зміцнітимуться й вдосконалюватимуться».

**Людмила ФІСЮН.**

# Вчорашній день сьогоднішньому не допоможе

**В ОСТАННІ місяці деякі політики та виробничники все наполегливіше ставлять питання про необхідність зміни податку на додану вартість (ПДВ) на податок з роздрібних продажів (ПРП). Останній намагається вивести з пануючої від усіх бід. Чи так це насправді?**

Головним недоліком нині діючої в Україні ПДВ є відсутність механізму негайного відшкодування з державного бюджету сум перевищення сплаченого податку у складі ціни придбаних товарів (в тому числі основних виробничих фондів) над ПДВ, включеного до складу ціни реалізації. Це робить його податком, що суттєво знижує ділову активність та інвестиційну діяльність підприємств, насамперед «зв'язування» оборотних коштів підприємств. Відсутність механізму негайного відшкодування порушує основне правило так званого чистого податку на додану вартість — нейтральність щодо виробника, а переможена на інфляцію — вона робить його додатковим податком на виробництво. Особливо важким цей тягар стає для підприємств з тривалим циклом або сезонним характером виробництва.

Все це викликає справедливе обурення виробників, але, на жаль, замість того, щоб пропонувати Верховній Раді України перетворити дистриб'юційний ПДВ на чистий ПДВ (повторюю, нейтральний щодо виробника) Рада роботаваділа та товаровиробників при Президентові України каліє нас у вчорашній день: пропонує замінити ПДВ на податок з роздрібних продажів. Якщо таке рішення надійде протягнути, очевидно, кому-сь скажуть велике спасибі тітові структури, чие ухилення від сплати податків значно простіше. За економічною суттю ПДВ (чистий) та податок з роздрібних продажів цілковитою однаковою податки і відрізняються, крім того, що податок з роздрібних продажів усе-таки передбачає роботу податкових органів щодо перевірки ухилення від його сплати та створює значно більше труднощі для виробника щодо відшкодування (звільнення від сплати) податку в разі купівлі для виробничих потреб продукції подвійного призначення.

За експертними оцінками навіть у США, які мають величезний досвід використання ПРП, від 25 до 40 % таких придбав зазнаються не відшкодувані. До якого сум'яття може призвести необдумане запровадження ПРП, у нас можна тільки здогадуватися.

На перший (поверховий) погляд може здатися, що ПРП вирашніший хоча б через адміністративну простоту — реструктуризації як платники цього податку могли б лише розділити торгівлі, а не всі суб'єкти підприємницької діяльності, як у випадку з ПДВ. Але насправді виявляється, що об'єктивне прагнення кінцевих споживачів придбати товари за низькими цінами в очікуванні або виробника (скажімо, працівника підприємства купувати товар, що на ньому виробляється, для себе, родичів, сусідів, знайомих, знайомих знайомих і т. п.) призводить до необхідності реструктуризації останніх, як платників ПРП. Крім того, підприємці, що використовують для своєї діяльності продукцію подвійного призначення для звільнення від ПРП мусять зареєструватися і отримати сертифікат про таке звільнення. Податкові служби регулярно перевіряють, як використовуються звільнені товари. Як свідчить статистика країн, що перейшли від збирання ПРП на збирання ПДВ, кількість платників ПДВ лише на 10 % перевищує кількість суб'єктів підприємницької діяльності, що були зареєстровані як платники чи звільнені від сплати ПРП.

В той же час ПДВ має кілька помітних переваг порівняно з ПРП.

По-перше, ПДВ дає змогу чіткіше відокремити товари чи послуги, що купуються споживачами, від тих, що були придбані виробниками. ПРП ж, на практиці, стягується з таких товарів, як пальне, прилади, меблі, машини, устаткування та інші, навіть якщо останні були

придбані виробником. У Сполучених Штатах товари, що купуються виробником, становлять до 40 % загальної податкової бази, незважаючи на очевидну логічність того, щоб звільнити ці товари від оподаткування. ПДВ повніше виключає з оподаткування витрати на товари, придбані для виробництва. Неможливість забезпечити швидке відшкодування сплачених податків є значною вадою ПРП.

По-друге. Це податок «самоконтролювання». Для отримання права на відшкодування вхідного ПДВ платники податку змушені чітко фіксувати «фактурний слід» на всі покупки, що укладені ухилення від сплати податку. Тож застосування ПРП в наших умовах може призвести до загрозливих масштабів ухилення від сплати податку.

По-третє, ПДВ може однаково легко бути застосований до послуг та до товарів, незалежно від природи товару чи особливостей продавець, у той час, як включити послуги в податкову базу ПРП значно складніше.

По-четверте, ПДВ сприяє експорту (за нульовою ставкою). Він виключає будь-який вплив внутрішніх податків на споживання на конкурентоспроможність вітчизняних товарів на міжнародних ринках. Виключити ж вплив ПРП вдається не завжди (через складнощі з відшкодуваннями).

По-п'яте. Обкладання імпорту ПДВ на момент перетину кордону дозволяє уникнути цілової дискримінації вітчизняних товарів і в той же час забезпечує більший захист від ухилення від сплати податку, ніж ПРП.

І нарешті, кілька слів про стабільність законодавства. Якщо ми справді хочемо вийти повноправним членом до світового співтовариства, то рано чи пізно нам доведеться гармонізувати своє податкове законодавство з іншими країнами. То чи є сенс сьогодні переходити з ПДВ на ПРП, щоб завтра здійснювати повернення до ПДВ (повторюю, що тут і вище йдеться про чистий ПДВ, а не про його український варіант)? А що ПРП — вчорашній день у податковій теорії і практи-

ці, свідчать такі факти. На 1 січня 1967 р. лише дві країни (Фінляндія і Франція) стягували податок на споживання, що мав зарадкові ознаки ПДВ. Інші ж країни користувалися іншими типами податків на споживання. Наприклад, найрозвиненіші країни світу, що входять до такої впливової інституції, як Організація економічного співробітництва та розвитку, на 1 січня 1967 року використовували такі податки на споживання: одноступінчастий податок з продажу (Канада/Федеральний, Греція), оптовий торгівлі (Австралія, Данія, Ірландія, Нова Зеландія, Португалія, Великобританія, Швейцарія) або роздрібний податок (Канада/провінційний, Ісландія, Ірландія, Норвегія, Швеція, США). Багатоступінчастий (каскадний) податок з продажів на всіх стадіях виробництва та збуту застосовувався в Австрії, Бельгії, Франції (місцеві уряди), Німеччині, Греції, Італії, Люксембурзі, Нідерландах, Іспанії. Сьогодні ж лише США та Канада (на рівні провінцій) використовують ПРП (Канада в 1991 році вивела ПДВ на федеральному рівні) та ще Австралія обкладає податком з продажів оптову торгівлю. 23 інші, згадані вище, країни повністю перейшли на застосування ПДВ. А загалом же в світі понад 75 країн використовують на сьогодні ПДВ. І жодного випадку заміни ПДВ на ПРП світова історія не зафіксувала. То чи варто нам і далі винаходити свій, український велосипед? На цей раз у вигляді майже забутого світового податку з роздрібних продажів? Чи не краще тим, хто так наполегливо проштовхує ідею ПРП, використати увесь свій вплив для того, щоб Верховна Рада України все-таки прийняла подані Комісією з питань фінансів і банківської діяльності пропозиції про відшкодування платникам податку вхідного ПДВ? Якщо вони справді хочуть добра цій країні, а не задоволення чийось меркантильними інтересами на фазі роздрібного продажу товарів!

Степан ЖОВТЯК,  
народний депутат України.

## «ГРАДОБАНК» ДО АЗАРТНОЇ ГРИ НЕ ЗАПРОШУЄ, АЛЕ ВИГРАШ ГАРАНТУЄ

Справа кожного особисто вирішувати, як зберігати заощаджені гроші, ризикувати їх од інфляційного знецінення. Чимало людей, орієнтованих на великі гроші, і «спираємі», переконані: найнадійніше сховати — інфляційовані домашні скарбнички. Але з них краще тримати не купони карбованців, а іноземну валюту. Тому, заощадивши якусь копійчину, поспішають конвертувати її у грошові одиниці чужого або будь-якого іншого заарявлення, незалежно від країни, звідки вони походять, були б тільки стабільні і не тавули на очах під проміняним інфляцією.

Та в цих домашніх скарбничках — «панчів» є один істотний недолік: скільки грошей в них не вкладай, за рік чи навіть століття візьмеш з них рівно стільки ж, скільки й поклав. Та це за умови, якщо за цей час їх не вполювали миші. Тож цивілізованість такого способу заощаджень не обговорюватимемо. А от над користність, віддаче таких самодіяльних банків варто поміркувати.

І коли відеться про те, що протиставити домашньому «ощадбанку», спеціалісти радять: не зневажайте внесків у сертифікати. Іх є кілька різновидів. Та запропоновані «Градобанком», однією з провідних комерційних фінансових установ України, — принципово нові. Це не просто ефективний інструмент боротьби з інфляцією, а й гарантований спосіб збереження і примноження доходів. Знайствється він — депозитний валютний сертифікат (ДВС).

Про те, що він являє собою, розповімо докладніше. Номінальна вартість кожного такого цінного доку-

мента — 500 доларів США. Поширення їх усіма установами «Градобанку» в усіх областях, по всій території України, розпочалося 12 грудня минулого року. Власниками ДВС за цей час уже стали сотні тисяч та мешканці інших великих міст. Чим же приваблює людей такий сертифікат?

Строк дії його — шість місяців. 12 червня «Градобанк» розпочне повертати їхнім власникам усю вкладену суму, тобто 500 доларів, до того ж — з нарахованим доходом. Тобто сертифікат — це новий різновид грошового вкладу. Гарантований прибуток кожного покупця — десять відсотків річних, незалежно від часу придбання ДВС. Інакше кажучи: чим пізніше ви станете власником ДВС, тим вищою буде його доходність, бо хоч сертифікат продається за курсовою ціною, але з урахуванням уже нарахованих на нього відсотків. Зважте, на 15 січня ціна сертифікатів становила 501 долар, а їх доходність — 11,73 відсотка річних.

Проте надто зволікати з придбанням сертифіката не радимо: найбільша вартість випущених банком ДВС становить десять мільйонів доларів. Враховуючи великий попит на них, за який місяць ви ризикуєте залишитися не просто без прибутку, а й без самих сертифікатів, сам на сам зі своєю «пачкою».

Не зайве відзначити й іншу істотну обставину: вкладання коштів у сертифікат може здійснюватися у карбованцях, які безперешкодно можна обмінити на долари в тій самій установі «Градобанку».

Інша приваблива для градобанківських клієнтів характеристика

депозитних сертифікатів — простота їх оформлення, придбання, а отже і погашення та виплати відсотків. Це стає можливе завдяки, по-перше, готівковій формі обігу ДВС, по-друге, завдяки тому, що як придбання, і так і погашення сертифікатів здійснюються із зручайшими формальностями. Банківські установи не жадатимуть від вас ані подання паспорта, ані жодного іншого документа, що засвідчує особу. Аби тільки ви мали при собі відповідну суму грошей. Така зручність має й інші вигоди. Ставши без тягання власником сертифіката, ви наділи вправі розпоряджатися ним на власний розсуд: будь-кому передати, подарувати, арештувати, продати його іншій особі. Це конче просто, адже така процедура не пов'язана з перереєстрацією сертифіката. Він дійсний на будь-якого представника, з будь-якою містою, де тільки діє філія «Градобанку», незалежно від того, в Києві, Харкові, Львові чи Донецьку ви його придбали.

Отже, можемо зробити ще один висновок: депозитний валютний сертифікат гарантує доход, при цьому позбавляючи вас будь-яких марних клопотів. І це наголосимо: на відсоток з депозитних валютних сертифікатів поширюються ті самі правила чинного законодавства про оподаткування громадян, що й на інші банківські депозитні рахунки: їх не зараховують до сукупного оподаткованого доходу, тобто прибуток матимете чистісінький.

Можливо, порівнюючи рівень доходу за депозитними валютними сертифікатами «Градобанку» з тим, що

обійцяють інші фінансові установи, за іншими формами вкладів, ви звернете увагу на те, що інші пропонують, начебто вигідніші умови. І все ж це не підстава для остаточного висновку, згадайте: хто щедріше обіцяє, той неодмінно (разом з вами) більше ризикує. Градобанківська політика щодо депозитних валютних сертифікатів ґрунтується на реальних умовах, що склалися сьогодні на фінансовому ринку. І це одне: зобов'язання банку з депозитних сертифікатів гарантовані капіталом «Градобанку» — його передбачений статутний фонд становить 80 мільйонів доларів США, активи — понад 324 мільйони доларів. Кошти, одержані від продажу сертифікатів, банк спрямовує на здійснення високоєфективних проектів, зокрема, на кредитування цукрової, нафтогазової промисловості, інших перспективних і високорентабельних галузей господарства України.

Тож не баріться. Валютний депозитний сертифікат не можна підрити, бо він має дев'ять ступенів дуже надійного сучасного захисту, що унеможливають його фальсифікацію. Проте нагадаємо, строк виплати доходу та погашення сертифікатів — 12 червня 1996 року. Кількість охочих стати власниками депозитного валютного сертифіката на пред'явника зростає постійно. Зробіть із цьогочасний висновок.

Люділка ОЛЕКСІЄНКО,  
журналістка.

Довідки за телефоном: (044) 212-22-29.  
(Друкується на правах реклами).



Календар «ГУ»

# І зіпліються в одне море слов'янської ріки

До 150-річчя заснування у Києві Кирило-Мефодіївського товариства

В Україні, яка з XVIII століття була безправною колонією Російської імперії, значно коло передових людей, особливо молоді Харківського і Київського університетів, висуваючи по концепції слов'янської згоди, турботи про сіль для повалення іноземного панування, національного відродження усіх слов'янських народів і серед них українського. Найзначнішим явищем того часу було заснування у Києві славизованої таємної політичної організації — Слов'янського товариства святих Кирила і Мефодія, яке діяло з січня 1846 до березня 1847 року й справило значний вплив на розвиток слов'янського визвольного руху.

Заснували товариство учасники слов'янські М. Костомаров, М. Гулак і В. Білозерський. До нього увійшли також вчителі П. Кушнір і Д. Шевченко, поет і художник Т. Шевченко, вихованець Харківського університету М. Савич, студенти Київського університету О. Нарвський, І. Писда, Г. Андрушків, О. Маркович і О. Тудуб. Всього 12 осіб.

Доля звела поета і з українськими слов'янофілами, організаторами й діячами таємного Кирило-Мефодіївського товариства у Києві. У квітні-травні 1846 р. Т. Шевченко і М. Костомаров познайомилися в квартирі останнього на Хрещатику й відразу ж заприятелювали.

«Я з ним бачився часто, — згадував М. Костомаров, — захоплювався його творами, з яких, чимало же не виданих, він дав мені в рукописі. Нерідко ми просиджували з ним довгі вечори до глибокої ночі...» Про взаємовплив Т. Шевченка і М. Костомарова свідчив П. Кушнір: «Багато в дечо-

му він природно мусив підлягати Костомарову, але й Костомаров не міг бути вільним від його впливу». М. Костомаров з ентузіазмом читав своїм друзям напам'ять поеми «Сон», «Кавказ» та інші Шевченкові твори. «Це, — писав П. Кушнір, — були небезпечні й тому ще більш привабливі п'єси».

Однією з важливих тем розмов Т. Шевченка і М. Костомарова став національно-визвольний рух слов'янських народів та їхнє майбутнє. «У той час, — писав М. Костомаров, — мене глибоко похитала ідея слов'янської взаємності, духовного спілкування народів слов'янського племені, і коли я повів розмову з ним про це питання, то почув від нього найзахопленіше співчуття, і це найбільше зблизило мене з Тарасом Григоровичем». Ставлення Т. Шевченка до майбутньої долі слов'ян було цілком позитивне, і саме цей момент особливо підкреслював М. Костомаров: «Шевченко ставився до ідеї слов'янської взаємності з почуттям захоплення».

Отже, в слов'янському питанні вони були одностайні, і саме воно привело їх видатих діячів до таємного політичного товариства, щоб діяти спільно і ефективно, збирати сили для визволення і об'єднання слов'ян в усій Європі.

«Коли я повідомив Шевченка про існування братства, — засвідчував М. Костомаров, — він одразу ж виявив готовність приєднати до нього, але поставився до його ідей з великим запалом і крайньою нетерпимістю, що стало вже тоді приводом для багатьох суперечок між мною і Шевченком». Інтерес поета до Слов'янського товариства був не випадковий: він шукав можливостей для практичного здійснення

своїх думок, висловлених у його геніальних творах.

Нещодавно опублікована 3-томна збірка документів «Кирило-Мефодіївське товариство» містить чимало свідчень активної діяльності Т. Шевченка в Кирило-Мефодіївському товаристві, використання учасниками його поетичних творів для пропаганди визвольних ідей в Україні. Один із засновників Кирило-Мефодіївського товариства В. Білозерський у листі до М. Гулака 1 травня 1846 р. повідомляв, що від студента І. Писиди він дізнався про створення Шевченком поеми «Ян Гус» («Єретик»), ідею якої він високо оцінив: «Я мимоволі приємно задумався над тим, яку геніальну людину ми маємо в Тарасі Григоровичі, бо тільки геній через одне глибоке почуття здатний угадувати і потреби народу, і навіть цілого віку, — до чого не приведу ніяка наука, знання, без волю поетичного і водночас релігійного».

«Головні ідеї» Статуту Товариства містять програмні положення, що за своїм змістом близькі до концепції Т. Шевченка: 1. «Духовне і політичне об'єднання слов'ян, яку справжню мету, якої вони повинні прагнути»; 2. При об'єднанні кожного слов'янського народу (українці, росіяни, білоруси, поляки, чехи, словенці, лужичани, ілліро-сербі, хорвати, болгарі) забезпечувати їм свою державну самостійність. 3. Вони повинні мати у себе «народне правління» (республіку) і цілком дотримуватися «рівності співгромадян». 4. Правління, законодавство, право власності й освіта у всіх слов'ян повинні ґрунтуватися на святій релігії Господа нашого Ісуса Христа. 5. При такій рівно-

сті освіченість і чиста мораль повинні служити умовою участі в правлінні. 6. Повинен бути спільний Слов'янський собор із представників усіх племен.

Найважливішим ідеологічним і програмним документом Кирило-Мефодіївського товариства вважалося по праву твір під назвою «Закон Божий» або «Книга буття українського народу». Там йдеться про національне визволення і єднання слов'янських народів, повалення деспотизму і колоніального гноблення слов'ян Російською, Австрійською і Турецькою імперіями, скасування кріпосного права, культурне відродження, повернення державності слов'янським народам і, серед них, українському. Через усіх твір проходить теза — осуд гнобителя, царя і панів, поділ суспільства на стани, виокремлення бідних людей багатими, осуд насильства і колоніального гніту.

Україна віддавна прагнула свободи, справедливості, рівності усіх людей: «Я не любила Україна ні царя, ні пана, а зкомпонувала собі козацтво, єсть то істє братство...» Козацтво мало стати тією суспільною силою, що веда український народ до заможного і щасливого життя, свободи й незалежності, власної державності.

Під впливом Т. Шевченка Кирило-Мефодіївське товариство розгорнуло просвітницьку діяльність в Київському університеті, гімназіях, військових школах та інших навчальних закладах України. Кирило-мефодіївці поширювали свої ідеї через освіту народу.

В «Журналі свідства» царські жандарми зробили невдалий висновок про можливі наслідки освітньої діяльності кирило-мефодіївців: «Взагалі шкода від украї-

нофілів могла відбуватися хоч повільно, але тим більше небезпечно, що вони, займаючись вихованням юнацтва, мали можливість сіяти в підрастаючому поколінні зіпсованість і готувати майбутнє безладдя».

В історичній літературі до нашого часу існують твердження про наявність в Кирило-Мефодіївському товаристві двох політичних течій або крил: ліберально-буржуазного і революційно-демократичного. В першому провідне становище займали М. Костомаров і П. Кушнір, а в другому — Т. Шевченко і М. Гулак. Вони мали своїх прихильників.

Справді розмежування ліберальних і радикальних сил у Товаристві відбувалося, але якось різької грані й тим більше боротьби між ними не спостерігалося.

Отже, можна зробити цілком обґрунтований висновок про те, що геніальний український поет і мислитель Т. Шевченко посідав у Кирило-Мефодіївському товаристві чільне місце: своїми революційними творами, радикальними думками, авторитетом, особистою громадською діяльністю він справляв великий вплив на світогляд усіх без винятку кирило-мефодіївців. Активна участь Т. Шевченка підносила міжнародну значимість Слов'янського товариства, що стало знаменням і вершиною явищем національно-визвольного руху і культурно-політичного відродження слов'янських народів Європи. Гуманістичні й радикальні ідеї кирило-мефодіївців залишаються актуальні й у наш складний час.

Григорій СЕРГІЄНКО,  
доктор історичних наук.

Хотите иметь высококачественное сырье и не беспокоиться о его доставке?

**Американская компания «POLITEX Limited» предлагает полиэтилен высокого давления и волокно полиакрилонитрильное (нитроновое) производителем крупнейшего в Беларуси предприятия ПО «Полимир» г.Новополоцк.**

Марки полиэтилена:

15803-020, 10803-020, 175-225, 16803-070, а также композиции на основе базовых марок.

Волокно нитроновое текс 0.33: белое и цветное в ассортименте.

Пленка полиэтиленовая:

ширина 1400 мм; толщина (микроны): 50, 70, 80, 100, 120.

Нитрило-акриловая кислота (НАК):

минимальная партия - 1 цистерна.

Доставка авто или ж.д. транспортом, полиморовозом.

Оплата: предоплата. Доллары США, рубли РФ,

карбованцы Украины, возможен аккредитив.

Минимальная партия - 20 тонн.

Готовы предоставить проект Контракта.

Заинтересованы в региональном представителе на комиссионной (консигнационной) основе.

Требования: наличие ж.д. подъездных путей, складских помещений и опыта работы с данной продукцией.

**Готовы рассмотреть Ваши предложения.**

**Телефоны для связи на территории СНГ:**

Тел./факс (02144) 5-05-44, 5-60-59

Телетайп 293210 COLIBY

Український промислово-інвестиційний концерн  
предлагає со склада в Києві:



**В широком ассортименте  
запасные части и стекла**



**к автомобилям**

**ГАЗ, ЗИЛ, УАЗ, ИЖ,**

**Волга, Москвич, РАФ**

Для крупнооптовых покупателей  
предусмотрена система скидок.

Тел. в Киеве: (044) 462-58-08 (многоканальный),  
462-54-70, 561-44-00. Розничная продажа 561-44-83

**Міжнародний фонд «Відродження»**

**оголошує конкурс**

**на заміщення вакантних посад:**

заступника генерального директора МФВ з питань реалізації проєктів і програм у галузі освіти й науки

До участі в конкурсі запрошують осіб віком до 45 років, які: мають вищу освіту і, бажано, науковий ступінь; мають досвід не менш як 5 років організаційно-керівної роботи в освітніх установах, педагогічних або дослідницьких структурах; вільно володіють українською й англійською мовами, персональним комп'ютером та іншою сучасною оргтехнікою;

толерантні й комунікабельні; заступника директора Програми «Центр сучасного мистецтва Сороса»

Вимоги до претендента: вища гуманітарна, бажано мистецька, освіта; досвід не менш як 2 років організаційно-адміністративної роботи в мистецьких установах;

вільне володіння українською та англійською мовами, персональним комп'ютером;

розуміння загальних тенденцій українського та світового сучасного мистецтва. Бажано взяти участь у конкурсах подати до Фонду CURRICULUM VITAE та дві рекомендації-характеристики (особисто або поштою).

Термін подання документів — два тижні від дня публікації оголошення. Адреса: 254053, м. Київ, вул. Артема, 46, МФВ.

Телефон для довідок: 216-25-96.

## У номер

## • Київ

У трьох областях  
знесструмлено села

14 січня було тимчасово порушено енергозабезпечення низки населених пунктів сільськогосподарських підприємств у Житомирській, Тернопільській і Хмельницькій областях.

Причиною цього стали пошкодження ліній електропередач внаслідок намерзання льоду на дроти. Про це повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в республіканському штабі Цивільної оборони.

Для провадження аварійно-відновних робіт залучено кілька тисяч чоловік з неспеціалізованих формувань. Збитки уточнюють. Жертв немає.

## • Рівне

## «Водяна» академія

Український інститут інженерів водного господарства, що в Рівному, набув статусу академії. Ні, це не механічне перейменування. Майже півроку у вузі працювала спеціальна комісія, яка аналізувала стан наукової і викладацької роботи, успішність студентів, матеріальне забезпечення аудиторій тощо.

Академію потоварили фахівці за п'ятидизити-ма спеціальностями, серед яких, поряд з традиційними «водними», — економіка, міське будівництво, екологія, землевпорядкування тощо.

## • Одеса

## Перші бакалаври

В Інституті математики, економіки і механіки Одеського державного університету відбулося вручення дипломів бакалаврів 51 випускникові. Це один з перших в Україні випусків фахівців, здійснених за новою доступністю системою освіти; започаткованою тут чотири роки тому. Тепер новоспечені бакалаври можуть йти працювати за фахом або ж продовжити навчання й через два роки стати магістрами. До речі, зовсім не обов'язково за спеціальністю, якої вже набули, для них відкриті двері будь-якої іншої магістратури. Досі у цій справі ОДУ, що став першопрохідцем, згодиться іншим вузам, адже з 1997 року всі вони мають перейти на двоступінчасту систему освіти.

## ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення доповнень  
до Закону України «Про заставу»

Верховна Рада України постановляє:

Внести до Закону України «Про заставу» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №47, ст.642; 1994 р., №27, ст.223) такі доповнення:

1. Частиною сьому статті 20 доповнити рішенням такого змісту:

«У разі зняття з стягнення на майно державного підприємства (відкритого акціонерного товариства, створеного у процесі корпоратизації, всі акції якого перебувають у державній власності) реалізація заставленого майна проводиться на цій же підставі відповідним органом приватизації».

2. Частиною другою статті 25 після слів «відповідного бюджету» доповнити словами «а у разі, коли покупець є фізична особа або юридична особа, у майні якої частка державної власності не перевищує 25 відсотків, — до відповідного позабюджетного фонду приватизації».

Президент України  
Л. КУЧАМА

м.Київ, 22 грудня 1995 року.

## Асбестотехнические изделия

от официального дилера АО «Фритекс» в Украине  
— наборы асбестовые, асбестовые;  
— асбестовые;  
— асбестовые;  
— асбестовые;  
— асбестовый асб.

Тел./факс: 411-77-33, 414-97-78.

Тел.: 414-98-87.

## АККУМУЛЯТОРЫ

стартерные и тяговые (ТНЖ, СК, НК, ТНК, СТ) более 100 наименований;

## — ЛИСТ АСВОСТАЛЬНОЙ.

Тел./факс: 411-77-33, 414-97-78.

Тел.: 414-98-87.

## Новий залізний друг кращий від старих двох...

**Т**Е, ЩО селяни називають машинно-тракторним парком і чим це доведлабна гордість наші колгоспи, нині перебуває в катастрофічному становищі. Техніку не оновлюють уже майже п'ять років, ремонтувати її ні за що.

Так, приміром, цього року механізми Дніпропетровщини зможуть розпочати польові роботи за умови, якщо буде поновлено машинно-тракторний парк. А для цього потрібно не менш як п'ятдесят трильйонів карбованців. Такими грошима в селі і не пахне.

Проте, в області зумили знайти незвичайні рішення. Обирали народних депутатів і обидержавні істрації, ставши гарантами долмовості, налагодили продаж сільським товаровиробникам тракторів ви-

робництва Південного машинобудівного заводу на умовах лізингу, себто продажу на довготривалу поетапну виплату.

Це перша така акція в Україні. Тому уряд, підтримуючи цей проєкт, надав для його реалізації півтора трильйона карбованців. Передбачено, що розплачуватимуться згодом хлібороби також виробними урожаєм, передусім зерном. Угоді укладено на п'ять років, протягом яких селяни Дніпропетровщини отримають за лізингом не менш як тисячу тракторів з



маркою «Південмаш». Першу сотню плановано відпустити вже тепер. До слова, заводчані вже передали п'ятнадцять машин господарникам Криничанського, Межівського і Томківського районів, тим самим даючи

старт акції. Крім того, підприємство добровільно бере на себе витрати, пов'язані з технічним обслуговуванням «лізингових» тракторів.

Микола  
НЕЧИПОРЕНКО.  
Дніпропетровськ.

...Старий також не завадить,  
якщо у полі не зрадить

За повідомленням Українформу Кабінет міністрів прийняв постанову про забезпечення підготовки машинно-тракторного парку до польових робіт у 1996 році. Цим рішенням для своєчасної підготовки техніки уряд дозволив Міністерству фінансів, як виняток, надати до 1 квітня 1996 р. Мінсільгоспроду для централізованої закупівлі запасних частин до тракторів та інших машин бюджетну позичку в сумі 5 трлн. крб. з нараху-

ванням 30 відсотків річних за рахунок коштів, передбачених на закупівлю сільськогосподарської продукції за державним контрактом 1996 року й поверненням їх до 1 листопада 1996 року. Обласним державним адміністраціям дозволено використовувати кошти, передбачені для фінансування закупівлі сільськогосподарської продукції у товаровиробників за державним контрактом 1996 року, на оплату послуг ремонтних підприємств.

## Факт і коментар

## Кожній земельній ділянці — паспорт

**П**РИЙНЯТО Указ Президента України «Про суцільну агрохімічну паспортизацію земель сільськогосподарського призначення». Цим документом передбачено проведення обов'язкової агрохімічної паспортизації всіх видів сільськогосподарських, окремих земель, базисних пасажів, сенокосів, пасовищ.

— Для виконання указу не потрібно створювати нову службу, — сказав кореспонденту Українформу начальником головного управління землеробства Міністерства сільськогосподарства і продовольства України Леоніт Зіневич. — Вона вже існує: цими питаннями займається державна служба моніторингу ґрунтів нашого міністерства. На місцях агрохімічна паспортизація здійснюватиметься Кримською республіканською та обласними проектно-розвідувальними станціями хімізації сільського господарства.

Указом передбачено, підкреслив Леоніт Зіневич, що державна служба моніторингу ґрунтів видаватиме агрохімічний паспорт усім землевласникам та землекористувачам. Паспортизація проводиться на осушених та зрошуваних землях через кожні три роки, на богарних — через п'ять. Буває, зокрема, визначено структуру посівних площ сільськогосподарських

культур для різних ґрунтово-кліматичних зон, екологічно чисті зони вирощування сільськогосподарських культур для виробництва продуктів дитячого та літнього харчування тощо. Щоріку визначатиметься і перспектива потреба сільського господарства в хімічних, органічних і мінеральних добривах, мікроелементах.

Агрохімічна паспортизація земель забезпечить комплексну характеристику ґрунтів, стане основою для розроблення рекомендацій щодо раціонального застосування засобів хімізації, дасть підстави для обґрунтування управлінських рішень. Місцевим земельним органам цим документом надана можливість застосовувати відповідні санкції з метою ефективного використання і підвищення родючості землі та її екологічної безпеки у процесі виробництва.

Проведення суцільної агрохімічної паспортизації земель викликає необхідність вартісної оцінки землі залежно від рівнів родючості та забруднення токсичними речовинами, зокрема пестицидами та солями важких металів і миш'яку. До цього спонукала також гострота проблеми застосування екологічно допустимих засобів хімізації, зміна форм власності на землю і збільшення кількості землекористувачів.

## Спорт

Баскетбол. Чоловіча збірна Анголи перемогла в чемпіонаті Африки з баскетболу і стала учасницею Олімпійських ігор в Атанті. Отже, тепер відомі всі команди, які поведуть боротьбу за олімпійські нагороди: чоловіки — Хорватія, Литва, Пуерто-Ріко, Аргентина, Бразилія, Австралія, Ангола, США, Китай, Корея, Греція, Югославія; жінки — Україна, Італія, Куба, Бразилія, Заір, Австралія, США, Корея, Японія, Канада, Китай, Росія.

\*\*\*

У чемпіонаті країни серед чоловічих команд вищого лігу зіграно черговий матч: «Луган» (Луганськ) — «Київ-Баскет» — 89:101. Як бачимо, цей виїзд баскетвістів на Донбас виявився напружоду вдалим для них. Вони виграли всі матчі: у Маріуполі, Донецьку та Луганську. Особливо вагомо перемога киян над «Шахтарем» (118:100). Упродовж

## ПРО ВСЕ ПОТРОХУ

зустрічі баскетболісти концерну «Денді» випередили суперників навіть на 34 очки.

Оглядачі відзначають баскету гру чого разу головного тренера «Баскета» Андрія Пидковича. Чудово діляв Євген Марун — 38 очок, Олег Рубан — 25 (на його рахунок п'ять триочкових кидків), Андрій Шаптала — 20.

Наступні матчі «Київ-Баскет» зіграє вдома. Його поєдинки проти «Львівської політехніки» та «Луган» пройдуть у спорткомплексі «Меридиан» 20 і 21 січня. Початок зустрічей — о 12.00 та 14.00. До речі, після них поразку відбавуватимуться товаришські ігри жіночих національних баскетбольних збірних України та США.

Гандбол. Кубок кубків. Жінки. 1/4 фіналу. Перший матч. 14 січня. «Юссасен» (Норвегія, Тронхейм) — «Спартак» (Україна, Київ) — 24:19. Матч відповість — 21 січня у Києві.

## ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.  
Видавець — Президія Верховної Ради України.  
252017, м. Київ-19,  
вул. М. Грушевського, 5.  
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.  
Редакція: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.  
• ТЕЛЕФОН: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.  
• Рукописи не повертаємо.  
• Ілюстрації з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про рестрацію періодичного друкованого видання — КІП № 1 від 18.09.1990 р.

• За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.  
• Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.  
• За точність викладення фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі і понеділка) українською і російськими мовами.  
Індекс 60955.  
Тираж 332125.

Комбінат друку видавництва «Преса України».  
252047, Київ-47,  
проспект Перемоги, 50.  
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0  
Зам. 0311009.